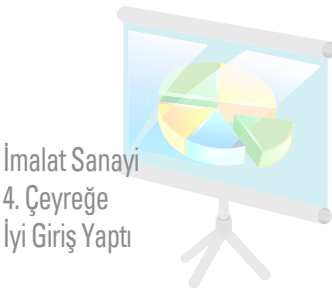

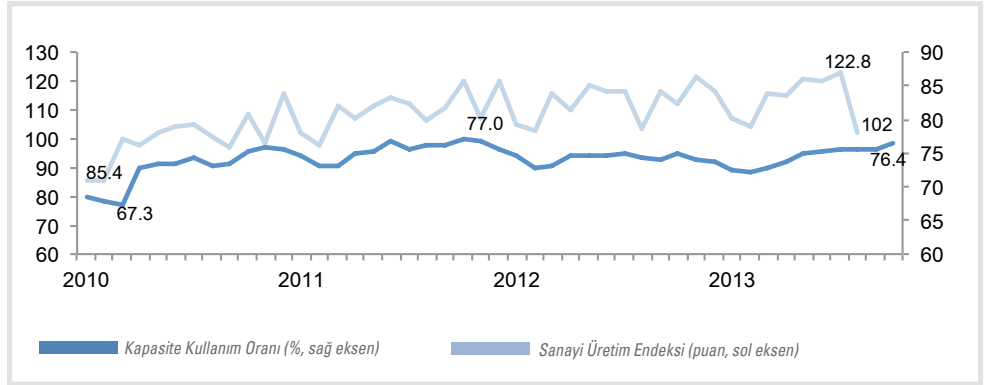
SANAYİ SEKTÖRÜ

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (KKO) Ekim ayında 1 puan artışla %76,4 olarak kaydedildi. Mevsimsel olmadığı gözlenen bu aylık yükseliş, kapasite kullanımının, yaz aylarından bu yana devam eden durağan seyirinden çıkarak canlanmaya başladığını gösterdi. İmalat sanayinin 4. çeyreğe iyi bir giriş yaptığının sinyalini veren KKO'nun aylık artışında, tüketim malları ve gıda ve içecekler kategorilerindeki yukarı yönlü hareketler önemli rol oynadı. KKO, geçen yılın aynı ayına göre ise, 1,5 puan arttı. Bu kapsamda, her biri %3 oranında yıllık artış gösteren ara malları ve yatırım malları gruplarının ana etken olması dikkat çekti.

Temmuz'da zirve yapan Sanayi Üretim Endeksi (SÜE) ise, Ağustos ayında sürpriz bir şekilde 102 seviyesine geriledi. Düşüşte ana etken imalat sanayi oldu. Bununla birlikte, endeksin genel gerekse imalat sanayi kapsamındaki keskin aylık düşüşü, büyük ölçüde mevsimsellikten kaynaklandı. SÜE, bir önceki yılın aynı ayına göre ise, 1,4 puan düştü.

İmalat Sanayi
4. Çeyreğe
İyi Giriş Yaptı

Kaynak: TCMB & TÜİK

Mevsimsel Etkiler Ağustos
Sanayi Üretimini Yavaşlattı

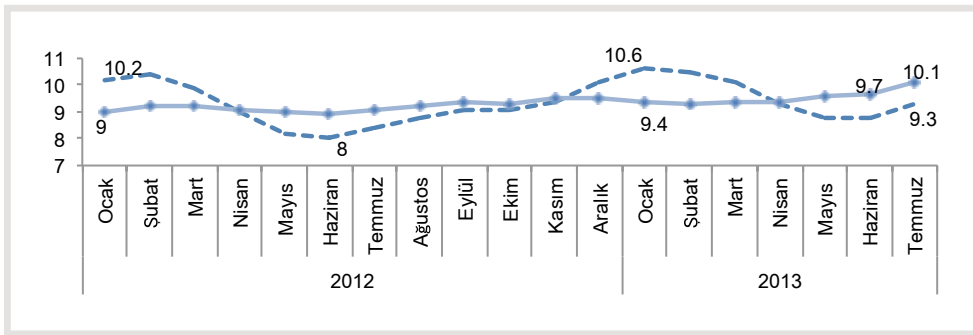
İŞGÜCÜ PİYASALARI

Temmuz ayında işsizlik oranı bir önceki yılın aynı ayına göre 0,9 puan artışla %9,3 olarak

kaydedildi. Oranda Haziran ayına göre görülen 0,5 puanlık artışın, mevsimsel olmadığı gözlemlendi. İstihdam oranı yıllık bazda 0,3 puan

yükselerek %46,9 olurken, işgücüne katılım oranı ise 0,9 puan artışla %51,7 olarak gerçekleşti. Katılım oranının yukarı yönlü ha-

reketinde, 1,3 puanlık yükselişle %31,6 olan kadın işgücü etkili oldu. Erkeklerde işgücüne katılım ise, 0,6 puan artarak %72,5 oldu.

Kaynak: TÜİK

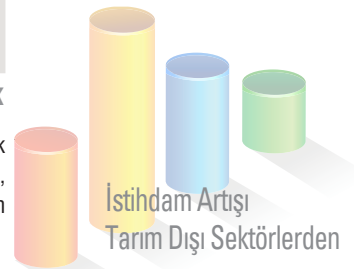
İstihdam edilenlerin sayısı, son bir yıllık dönemde 601 bin artarak 26 milyon 99 bin kişi oldu. Bu artışın tamamı tarım dışı

sektörlerden geldi. Tarım sektöründeki istihdam ise, aynı dönemde 81 bin kişi azaldı. Tarım dışı işsizlik oranı 2012 Temmuz

dönemine göre 1,1 puan artarak %11,8 seviyesine yükselirken, genç işsizlik oranı ise 1,7 puan artışla %18 oldu.

İşgücüne Katılım
İşsizliği Yükseltiyor

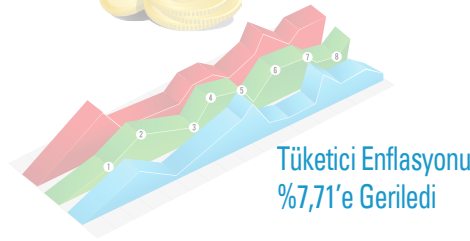

PARA POLİTİKASI ve ENFLASYON

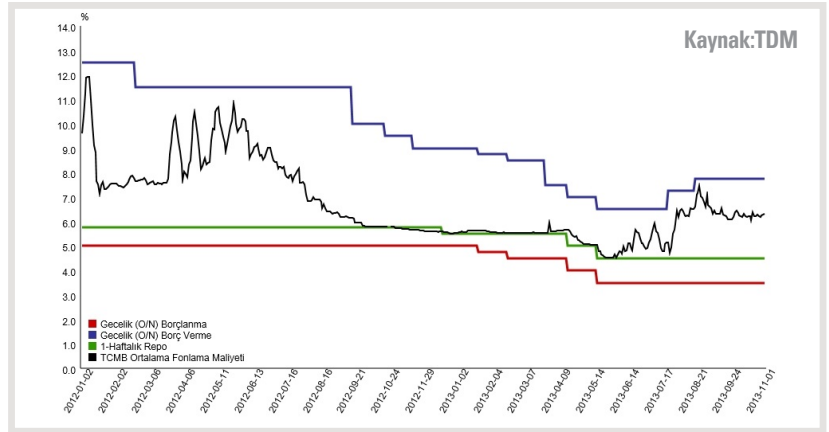
Para Politikası Kurulu Ekim ayında, politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını %4,5, Merkez Bankası borçlanma ve borç verme faiz oranlarını ise sırasıyla %3,5 ve %7,75 düzeylerinde sabit tutma kararı aldı. Enflasyonun düşme eğilimine devam edeceği beklentisini vurgulayan Kurul, çekirdek enflasyonun ise döviz kurundaki oynaklık nedeniyle bir süre daha hedeflerin üzerinde seyredebileceğini belirtti. Kurul, enflasyon görünümü orta vadeli hedeflerle uyumlu olana kadar para politikasındaki temkinli duruşun korunacağını altını çizdi. Enflasyon ise Kurul'un beklentilerini doğrularak düşüş trendini korudu. Eylül ayında %7,88 olarak gerçekleşen yıllık Tüketici Fiyatları Fiyat Endeksi (TÜFE) artışı, Ekim'de %7,71'e geriledi. Yıllık tüketici enflasyonunda

Para Politikasında
Temkinli Duruşa Devam

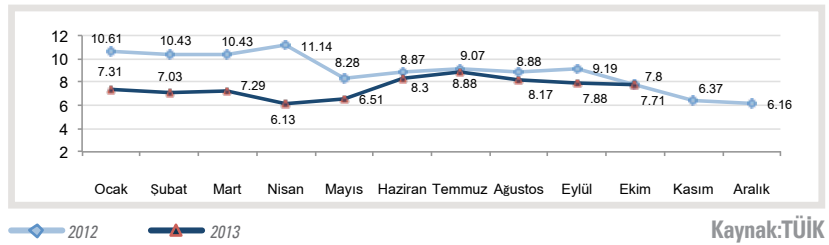

TCMB Faiz Oranları (% , 2012-2013 Ekim)

en büyük rolü, sırasıyla %11,1 ve %7,3 artan gıda ve alkolsüz içecekler ile ulaşım grupları oynadı. Geçen yılın aynı ayına göre en yüksek fiyat artışı ise, %14,3 ile alkollü içecekler ve tütün ürünlerinde görüldü. Tüketici fiyatları, aylık bazda ise %1,8 yükseldi. Gıda ve alkolsüz içecekler ile giyim ve ayakkabı grupları, aylık enflasyonun en belirleyici iki faktörü oldu.

TÜFE Değişim Oranı (% , Yıllık)

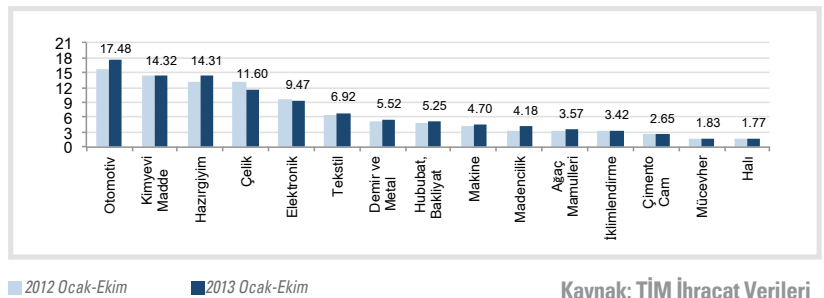
İHRACATTAKİ GELİŞMELER

TİM TİM verilerine göre, Ekim ayında ihracat geçen yılın aynı ayına göre %1,5 artarak 11,87 milyar dolar oldu. Ekim ayında en fazla ihracat yapan sektör %14,8'lik payıyla yine otomotiv endüstrisi oldu. Bunu, sırasıyla %11,9 ve %11,3 ile kimyevi maddeler ve hazır giyim sektörleri izledi. Elektrik-elektronik ve çelik grupları da, toplam ihracatta %8,9'luk paylarla ön sıralarda yerini korudu.

Ekim ayında yıllık ihracat artış hızına en büyük katkı, %7,3 oranında büyüyen otomotiv sektörü ihracatından geldi. İhracat hızına 1,1 puan katkı sağlayan otomotiv sektörünü, 0,7 puanlık katkılarla savunma sanayi ve elektrik-elektronik ihracatı takip etti. Savunma sanayi, aynı zamanda, %68,1 oranındaki ihracat artışıyla, Ekim ayının en hızlı ihracat büyümesini kaydeden sektör oldu. Artış hızında 2. ve 3. sırayı ise, sırasıyla %46,6 ve %39,8'lik oranlarla zeytin ve zeytinyağı ile gemi ve yat sektörleri aldı. Kimyevi maddeler ve çelik sektörlerindeki sırasıyla %13,3 ve %20,5 oranındaki ihracat daralması ise ihracat büyümesine en olumsuz etki eden faktörler oldu.

Ocak-Ekim döneminde ise mal ihracatı yıllık bazda %5,2 oranında artışla 118,9 milyar dolar oldu. Artışın 1,6 puanlık kısmı, %11,6 oranında ihracat artışı kayde-

Sektörler Bazında İhracat (Milyar \$, İlk 15 Sektör)

den otomotiv sanayinden geldi. Aynı dönemde sırasıyla %8,1 ve %24,5 büyüyen hazır giyim ve konfeksiyon ile madencilik ihracatı ise, toplam ihracat büyüme hızına 0,9 ve 0,8 puanlık katkı sağladı. İhracata en olumsuz etki ise, yıllık %11,5 düşüş gösteren çelik ürünleri ihracatından geldi. Öte yandan, ilk 10 ayda ihracatta en hızlı büyüme gösteren sektörler, sırasıyla %149,7 ve %58,9 ile zeytin ve zeytinyağı ile gemi ve yat sektörleri oldu.

Yılın İlk 10 Ayında Mal İhracatı %5,2 Büyüdü

Ekim'de En Fazla İhracat Yapan Sektör Yine Otomotiv Sanayi Oldu

En Hızlı İhracat Büyümesi Savunma Sanayinden Geldi

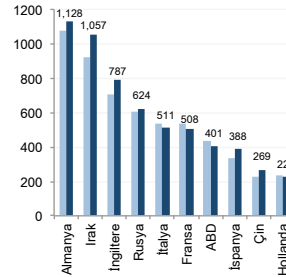
ÜLKELER VE İLLER BAZINDA İHRACAT

TİM verilerine göre, Ekim ayında en çok ihracat yapılan ilk 5 ülke, Almanya, Irak, İngiltere, Rusya ve İtalya oldu. Ekim'de Almanya'ya yapılan ihracat 1,13 milyar dolar olurken, Irak'a yapılan ihracat yıllık %14,3 artışla 1,06 milyar dolar seviyesine ulaştı. Öte yandan, en büyük 10 ihracat partneri arasında aynı dönemde en büyük artışı %18,5 ile Çin gerçekleştirdi. İlk 10 aylık dönemde ise, ihracatta en büyük payı alan ülkeler sırasıyla Almanya, Irak, İngiltere, Rusya ve İtalya

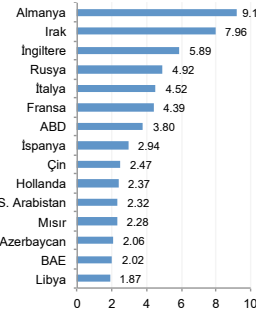
oldu. Ocak-Ekim döneminde AB ülkeleri yıllık 0,4 puanlık artışla %42,6'lık paya sahip olarak Türkiye ihracatında ilk sırayı aldı. İhracat sıralamasında ikinci grup olan Ortadoğu ülkelerinin payı ise aynı dönemde 1 puan gerileyerek %18,7'ye düştü. Buna karşılık, Bağışsız Devletler Topluluğu (BDT) ve Afrika ülkelerinin ihracat payı sırasıyla 0,6 ve 0,2 puan artarak %12,5 ve %10 seviyesine çıktı.

Ekim ayında ihracatta ilk 3 il, sırasıyla 5,1 milyar, 1 milyar ve 0,99 milyar dolarla, İstanbul, Bursa ve

Ülkeler Bazında İhracat (Ekim ayı, milyon \$)

İhracatta Ülkelerin Payı (Ocak-Ekim 2013, %)

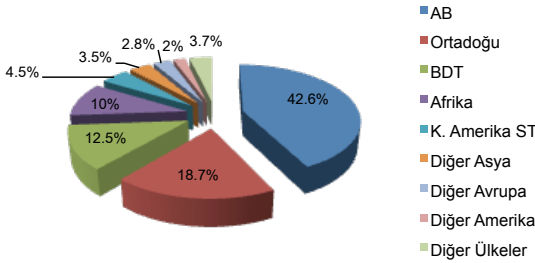
Kocaeli oldu. Bunu, İzmir, Ankara ve Gaziantep izledi. Bu iller arasından Ankara %20'lik, İzmir ise %6,8'lik yıllık ihracat büyüme hızıyla öne çıktı. Gaziantep de ihracatını 2012 yılının aynı ayına göre %5,7 artırdı. Öte yandan, Sakarya ili önceki aylardaki artış ivmesini Ekim ayında güçlendirerek %95,4 oranında ihracat büyümesi kaydetti. Mersin de %38,7'lik ihracat artışıyla dikkat çeken iller arasında yer aldı.

Çin'e İhracat Ekim'de %18,5 Arttı

AB'nin İhracattaki Payı %42,6 Seviyesine Ulaştı

Sakarya Hızlı İhracat Artışına Devam Ediyor

Ülke Gruplarının İhracattaki Payı (Ocak-Ekim 2013, %)

Kaynak: TİM İhracat Verileri

DIŞ TİCARET DENGESİ

TÜİK verilerine göre, Eylül ayında ihracat yıllık bazda %1,3 artarak 13,1 milyar dolar oldu. Mevsimsel faktörlerin de etkisiyle, ihracat Ağustos ayına göre ise %17 oranında arttı. En yüksek ihracatı gerçekleştiren motorlu kara taşıtları faslındaki %38,1'lik artış dikkat çekerken, büyük ölçüde altın ticaretini kapsayan kıymetli taşlar ve

metaller faslındaki ciddi düşüş, ihracat büyüme hızı üzerindeki aşağı yönlü etkisini Eylül ayında da sürdürdü. Veriler, Ocak-Eylül döneminde, söz konusu faslın toplam ihracat artış hızını 2,8 puan aşağı çektiğini gösterdi.

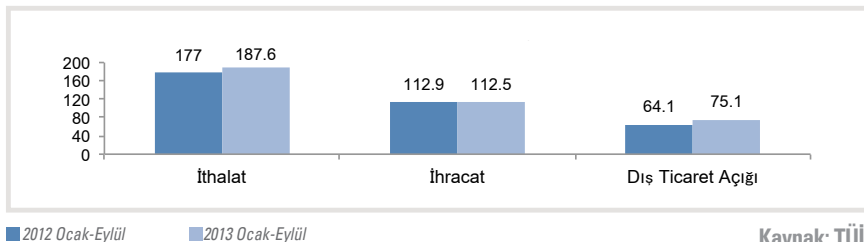
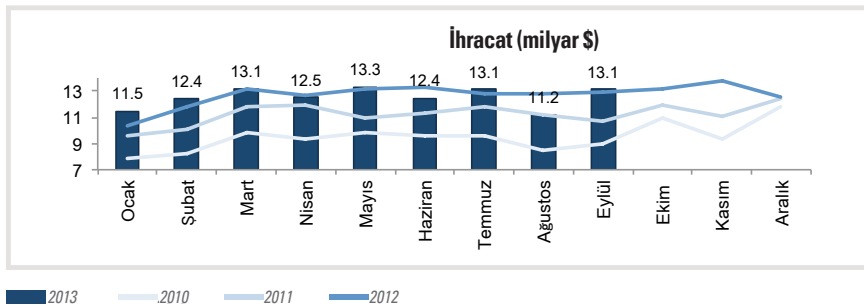
İthalat ise Eylül ayında geçen yılın aynı ayına göre %3,5 oranında artarak 20,6 milyar dolar oldu.

İthalatın yukarı yönlü hareketinde, yatırım ve tüketim mallarında görülen, sırasıyla %16,2 ve %16,5 oranlarındaki artışlar ana etken olurken, ara mallarındaki %1,6'lık büyüme de rol oynadı. İthalat, Ağustos ayına göre ise %13,2 oranında artarken, aylık artışta mevsimsel etkilerin rol oynadığı görüldü. Eylül ayında en çok ithalati yapılan fasıllar ise, sırasıyla mineral yakıtlar ve yağlar, kazanlar ve makineler ile demir-çelik oldu.

Bu veriler kapsamında, dış ticaret açığı Eylül ayında yıllık bazda %7,6 yükselişle 7,5 milyar dolar oldu. Yılın ilk 9 aylık döneminde ise açık, 2012 yılındaki 64,1 milyar dolarlık seviyesinden 75,1 milyar dolar düzeyine çıktı. Buna bağlı olarak, aynı dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı da, 3,8 puan gerileyerek %60 seviyesine düştü.

Mevsimsel Etkiler Dış Ticareti Canlandırdı

Altın İhracatındaki Düşüş İhracat Hızını Aşağı Çekiyor

Kaynak: TÜİK

ÖDEMELER DENGESİ

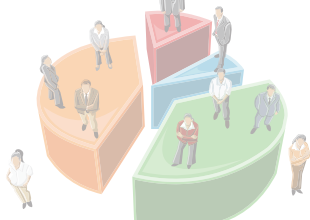
Ağustos a y ı n - da cari işlemler açığı, bir önceki aya göre yaklaşık 4 milyar dolar gerileyerek 1.995 milyon dolar

seviyesinde gerçekleşti. Açığın düşüşünde ana etken, aylık 4,6 milyar dolar düşüş gösteren ithalat oldu. Cari işlemler hesabı, mal dengesindeki 5,57 milyar ve

gelir dengesindeki 0,48 milyar dolarlık açıklardan olumsuz etkilenirken, hizmetler dengesindeki 3,98 milyar dolarlık fazlayla yukarı yönlü hareket etti. Bu veriler

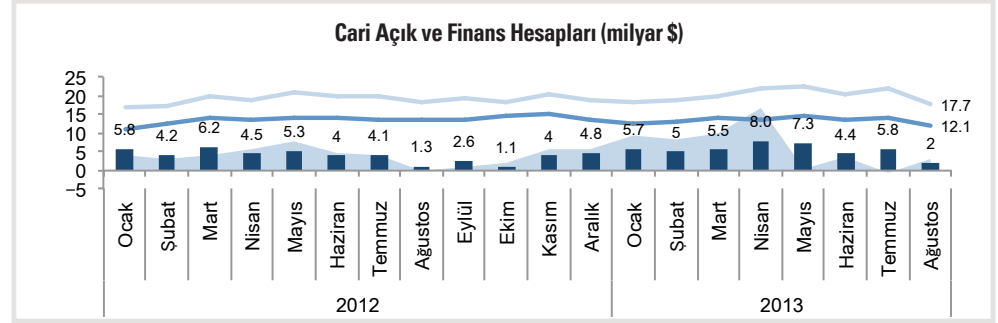
dâhilinde, Ocak-Ağustos döneminde cari işlemler açığı 44,3 milyar dolar oldu. Açık, geçen senenin aynı döneminde 35,4 milyar dolardı.

Cari Açık Ağustos'ta Düşüşe Geçti

Ödemeler Dengesinde Finansman Rahatladı

Cari açığın finansmanında Mayıs ve sonrasındaki aylarda yaşanan sıkıntı Ağustos ayında tersine döndü. Ağustos ayı cari açığı, finans hesaplarında görülen düzelmeye birlikte rahatlıkla finan-

■ Cari İşlemler Açığı ■ İthalat ■ Finans Hesapları ■ İhracat

Kaynak: TCMB

se edildi. Bu bağlamda ödemeler dengesinde finansmanın, 3,14 milyar dolar ile finans hesaplarından ve 2,87 milyar dolar ile net hata ve noksan kaleminden geldiği görüldü. Finans hesap-

larının alt kalemlerinden portföy hesapları, 1,68 milyar dolar seviyesine yükselerek, sıcak paranın borç senetleri yoluyla piyasalara yeniden giriş yapmaya başladığını gösterdi. Bir diğer dikkat

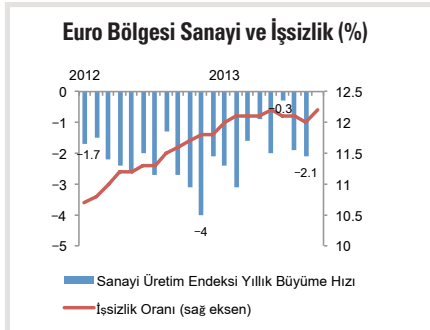
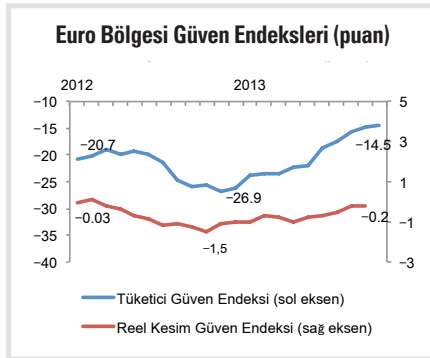
çeken unsur ise, 2,58 milyar dolar olarak gerçekleşen banka yükümlülükleri oldu. Bu gelişmeler sonucunda oluşan 3,99 milyar dolarlık ödemeler dengesi fazlası ise, TCMB rezervlerine eklendi.

AVRUPA EKONOMİSİ

Euro Bölgesi'nde güven, hem tüketici hem de iş çevrelerinde yılın en yüksek seviyelerinde seyrediyor. Eylül ayında -0,2 puana yükselen reel kesim güveni, iyimserlik sınırı olan 0 seviyesine giderek yaklaşıyor. Tüketici güveni de halen negatif değerler kaydetse de, yükselişine devam ederek Ekim ayında -14,5 oldu. Bölgedeki sanayi üretimi ise,

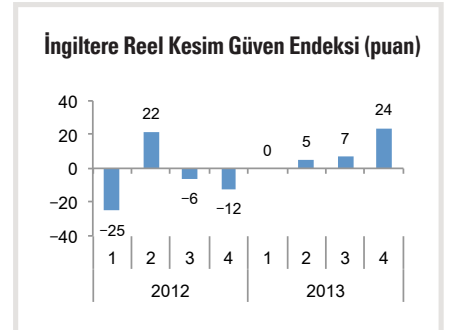
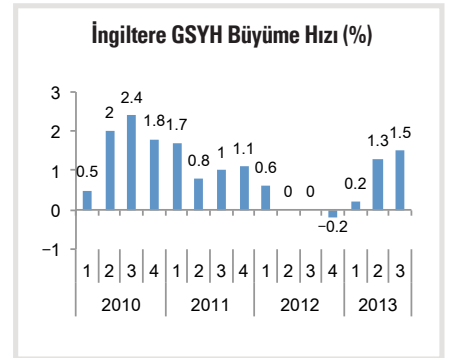
Ağustos ayında yıllık bazda %2,1 küçüldü. İşsizlik oranı da Eylül'de hafif bir yükselişle %12,2 olarak gerçekleşti. Avrupa ekonomilerine dair 3. çeyrek GSYH büyüme rakamları da açıklanmaya başladı. Buna göre, İngiltere Ekonomisi 2013 yılının 3. çeyreğinde %1,5 büyüdü. Büyümesini, sırasıyla %4,9 ve %1,9 oranlarında büyüyen inşaat ve hizmetler sektörleri tetikledi. 2011 yılının ilk çeyreğinden bu yana en hızlı büyümesini gerçekleştiren İngiltere'de, 4. çeyrekte Reel Kesim Güven Endeksi'nin 24 puana hızla tırmanması ise dikkat çek-

ti. 3. çeyrek büyüme verisi açıklanan bir diğer ülke ise İspanya oldu. İspanya Ekonomisi, ilgili dönemde %1,2 küçülerek, yılın ilk 9 ayında %1,6 daralma kaydetti. Aynı dönemde işsizlik oranı ise, bir önceki çeyreğe göre sadece 0,3 puan düşerek %26 oldu.

İngiltere 3. Çeyrekte %1,5 Büyüdü

İspanya Ekonomisi Küçülmeye Devam Ediyor

Kaynak: TradingEconomics

ABD EKONOMİSİ

ABD'de hükümetin kepenk indirmesine sebep olan borç tavanının yükseltilmesine ilişkin anlaşmazlık, Şubat 2014'e kadar geçici olarak çözüldü. Bu gelişme, gerek ABD gerekse dünya piyasalarını bir süreliğine rahatlatsa da, belirsizliğin, konuyla ilgili komitenin Aralık

ayında alacağı karara kadar sürmeye devam edeceği görülüyor. Buna bağlı olarak, FED'in önceki aylarda sinyallerini verdiği likidite azaltıcı uygulamalar da, bir süreliğine ertelendi. Yaşanan bütçe krizinin etkisiyle, ABD Tüketici Güven Endeksi Ekim ayında 4,3 puanlık ciddi bir düşüşle

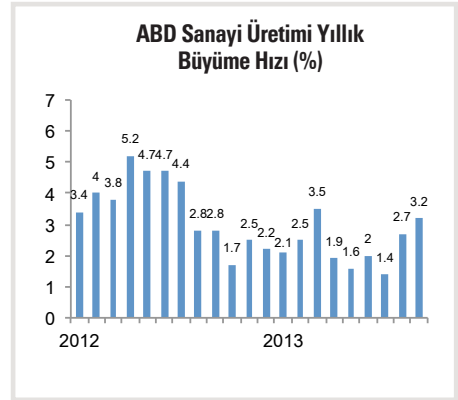
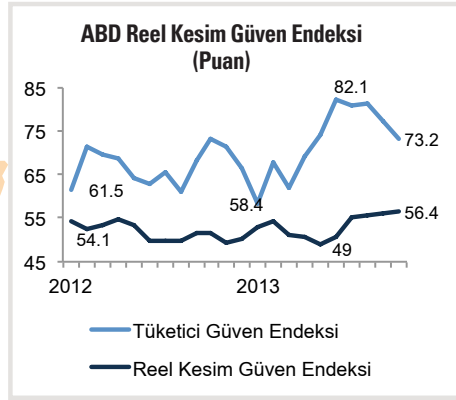
73,2 puan oldu. Endeksin düşüşünde, genel ekonomik koşullara dair beklentilerdeki bozulma ana etken oldu. Öte yandan, Eylül ayında son 2,5 yılın zirvesine ulaşan Reel Kesim Güven Endeksi, tırmanışını Ekim'de de sürdürerek 56,4 puan oldu. Sanayi üretiminde büyüme hızı da, Eylül

ayında yükselmeye devam ederek yıllık bazda %3,2 olarak kaydedildi. Aşağı yönlü trendini koruyan işsizlik oranı ise, Eylül ayında %7,2 oldu. Açıklanan ABD dış ticaret rakamları, aylık bazda ihracatta bir düşüşe işaret ederken, ithalattaki artışın ise devam ettiğini gösterdi.

ABD Borç
Krizini Geçici
Olarak Atlattı

FED
Sıkılaştırmayı
Erteledi

Tüketici Güveni
Zedelendi, Reel
Kesim Umutlu

Kaynak: TradingEconomics

YÜKSELEN EKONOMİLER

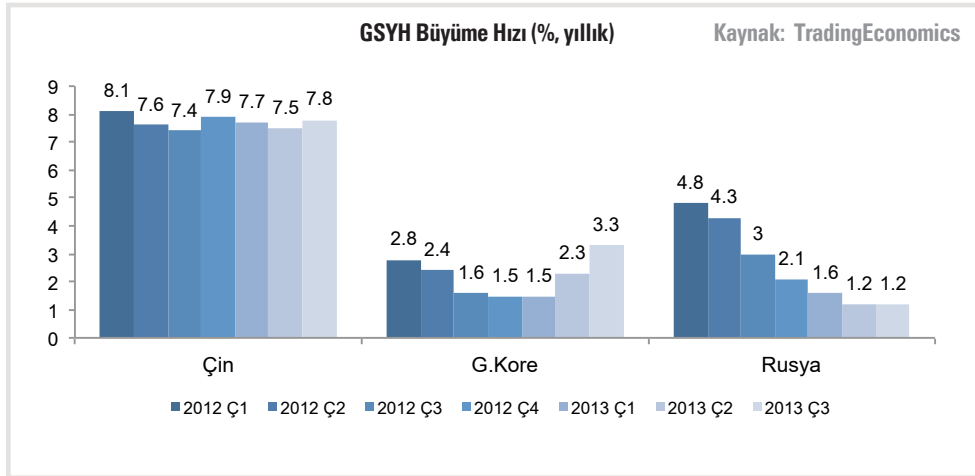
Çin ekonomisi, 2013 yılı 3. çeyreğinde ivmesini artırarak %7,8 oranında büyüme kaydetti. Büyümenin %56'lık kısmını yatırımlar sağladı. Yıllık bazda %20 oranında büyüyen sabit var-

lık yatırımlarında, özellikle kamu altyapı projeleri rol oynadı. GSYH büyümesine, tüketim katkıda bulunurken, ihracattaki yıllık daralma ise olumsuz etki yaptı. Bununla birlikte, kaydedilen yüksek

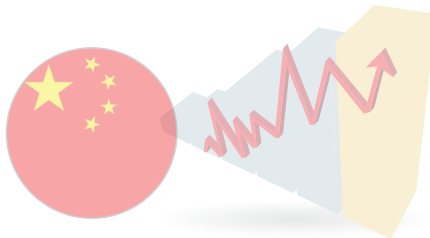
büyüme hızına rağmen büyümenin motor gücü olan yatırımların kredilerle besleniyor olması, bir yandan ekonomideki risk senaryolarını kuvvetlendirirken diğer yandan da enflasyonist baskıların

artmasına sebep oluyor. Bir diğer yükselen ekonomi olan Güney Kore'de ise, ekonomi 3. çeyrekte ivme kazandı. %3,3 büyüme kaydeden G. Kore, böylece 2011 son çeyreğinden bu yana en hızlı GSYH büyümesini gerçekleştirdi. Büyümeye en büyük katkı, sırasıyla %2,2 ve %8 oranlarında artan özel tüketim ve inşaat yatırımlarından geldi. İhracatın ise büyüme hızına, pozitif ancak önceki dönemlere göre daha küçük bir etki yaptığı görüldü. G. Kore'de ekonomik aktivite son aylarda da canlanma sinyalleri veriyor. Ekim ayında hem tüketici hem de reel kesim kanadında güven artmaya devam etti.

Rusya ekonomisi ise durgunluğunu sürdürüyor. Yılın 2. çeyreğinde kaydettiği %1,2'lik GSYH büyüme hızını 3. çeyrekte de tekrarlayan Rusya'da, aynı dönemde tüketici güveni 1 puan gerileyerek -7'ye düştü. Reel kesimdeki güven ise, Eylül ayında da düşüş trendini koruyarak -5 seviyesine indi. Eylül'de işsizlik oranı ise 0,1 puan artarak %5,3 oldu.

Çin Yatırım Odaklı
Büyümesini
Sürdürüyor

Güney Kore'de Ekonomik
Canlanma Belirtileri

Rusya'da Ekonomik Aktivite Zayıf